

Balajthy Ágnes

Utazás

Fáradtan ültünk a vonaton. A Balaton még látszott az ablakból, hatalmas táskáinkat csak nagy nehezen tudtuk felpakolni a csomagtartókra, aztán Zsuzsa a vállamnak dőlt, és már aludt is. A fiúk ugyanezt tették.

Tulajdonképpen úgy terveztük, hogy utoljára még hülyéskedünk egyet itt a vonaton, úgy teszünk, mintha nem találnánk a jegyünket, és az örületbe kergetjük a kalauzt, jobbnál jobb zenéket hallgatunk és hangosan énekeljük őket hogy a folyosón álldogálók szúrós pillantásokat vessenek ránk, de aztán nem lett az egészből semmi: a többiek egymás vállára dőlve szundikáltak, én meg az ablakon bámultam kifelé és a tegnap éjszakán gondolkodtam, ami miatt ma olyan álmosak vagyunk, a tegnap éjszakán, aminél szebb még nem akadt az életemben. Talán csak egy: mikor először láttam a tengert. Akkor nagyon készültem az élményre, de nem olyan volt, mint amilyennek akaratlanul is elképzeltem, nem az a pálmafás-jachtos azúrkék pocsolya, hanem a hideg és félelmetes Balti-tenger. Egész éjszaka ott álltam pulóverekbe meg kabátokba burkolózva a monumentális luxushajó fedélzetén, néztem a vizet, ami olyan gyilkosan nyugodt volt, olyan hatalmas, és úgy félttem, mint tán még soha, de aztán keleten lassan elpirult az ég, a többiek is körém gyűltek, és már nem félttem, csak bámultam azt a zöld foltot a messzeségben, amiről azt mondták, hogy Helsinki.

Jó volt akkor a füledt, csupa verejtek- sör- és műbőrszag vonatban ülve a jeges frissességre gondolni, de én tulajdonképpen a vonatszagot is szeretem, és azt éreztem, hogy mégiscsak az utolsó szárszói éjszaka volt a legszebb. Kiszöktünk a táborból, azaz valójában nem szöktünk, senkit sem zavart, hogy nem vagyunk benn, de azért mégis szöktünk, a főkapu helyett úgy másztunk át a kerítésen, mint az ötödikesek a napköziből menekülve, aztán leereszkedtünk a partra. Sorra beültünk minden helyre, pocsek borokat ittunk, és hatalmasakat ettünk, részeg német turistákkal beszélgettünk Hindenburg és Hitler viszonyáról, később megsértődtek, mert az egyik fiú szidni kezdte a Bayern Münchent, de nem, nem ez volt a lényeg, hanem a hajnal a vízen. Kettő körül döntöttünk úgy, hogy bemegyünk a tóba. Nem volt hideg, csak kellemesen hűvös, sima és megnyugtató. Majd egy órát gázoltunk a vízben, míg végül találtunk egy stéget, egy igencsak rozoga és megviselt faalkotmányt, ami azonnal megtetszett nekünk, olyan matulabácsisan nézett ki. Nagy nehezen felmásztunk rá, aztán reggelig csak feküdtünk rajta, és bámultuk az eget, ami lila volt, mély lila, a tó is csupa ibolyaszín és némaság, csak a nádasban mozgott néha valami. Lassan kezdett el pirkadni, vadkacsák úsztak előttünk, ügyet sem vetve ránk, az északi part egyre tisztábban derengett a hajnali ködben, s mi magunkba szívtunk mindent, a vizet, a napkeltét, a vadkacsák tollainak színét. Nem beszélgettünk semmilyen fontos dologról, halkan folytattuk a baromságainkat és a piszkálódást, de azért pontosan megjegyeztünk mindent, a fűrészporszagot, a szálkák szúrását, vizes bőrünk nyomát a deszkákon, mert éreztük, hogy ez most mennyire irtózatosan szép, és mennyire fontos lesz egyszer, és hogy ha valaki majd a fiatalságról beszél nekünk, akkor tudjuk, hogy ez volt az.

Mikor végül lekaszálódunk a stégről, már reggel volt. Egy szót se szóltunk egymáshoz, kicsit szégyelltük magunkat és szomorúan ballagtunk vissza a józsefáttilás sínek mellett. Ezért aludt hát mindenki a hazafelé úton, én is megpróbáltam szundítani, de nem tudtam, az utazás öröme pezsgett bennem, és arról ábrándoztam, hogy milyen is volt idefelé. Akkor is rekkenő volt a hőség, a pályaudvaron az a tömeg nyüzsgött, amit úgy imádok, kisgyerekek, mosolygós négerék, hátizsákos hippik és ideges öltönyös alakok áradata, a vonatom is tömve volt, balatoni csúcsforgalom, az utat a peronon kuporogva töltöttem, egy nagymamakülső asszony hűtőládájának dőlve, félig egy megállapíthatatlan nyelven beszélő szakállas fickó ölében, köröttem micimackós hátizsákos kislányok szorongtak, azzal kötöttem le őket, hogy befonhatták a hajamat, fölöttem az apjuk itta egyik sörét a másik után, a sörhab néha a térdemre csorgott, de nem vette észre, csak azt látta, hogy Salingert olvasok és elmesélte, hogy sráckorában az volt a kedvenc könyve.

Azt hiszem, még soha nem voltam egy helyiségben annyi emberrel összezsúfolódva, mint akkor, de az utazásban pont ez a jó: hogy majd megdöglessz a melegben, elzsibbadt minden tagod, arra sincs hely, hogy megmozdítsd a kislábujjad, a térdedre Borsodi csorog, és akkor valaki borostásan, törődötten és lehangolóan negyven évesen arról kezd el mesélni, hogy sráckorában nem akart más lenni, csak Holden Caulfield.

Közben már rég elhagytuk a Balatont, a vagon teljesen megtelt, összébb húzódtunk, hogy egy kisfiú még beférjen a fölkébe, aztán nemsokára ő is elszundikált, csendesen néztem a többiek fáradt, izzadó arcát, ahogy egymásnak dőlve szinte ájultan aludtak, egyre mélyebbre és mélyebbre hatolva abba a másik világba, ami bizonyára tele volt a nyárral, naptej-illattal és lustán csapkodó hullámokkal, de én nem most nem vágytam erre, hanem futást akartam, száguldást, bármit, ami kaland: a fölkébe zárva ezt nem tehettem, hát csak ábrándoztam a szabadságról, Erdélyről, a stoppolásról. Szabadság, Erdély, stoppolás: erre gondoltam, és máris cikáztak körülöttem az emlékek: sátorozások, nedves, zöld erdők, poros országutak, lerobbant Dáciák és lovas szekerek. A stoppolás az utazás művészete, ezt már Kerouac is tudta, de én csak akkor ébredtem rá igazán, mikor egy fesztivál után kialvatlanul, piszkosan és lesülve álltam ki az út szélére, valami furcsa vakmerőség hatására teljesen egyedül, úgy, hogy tudtam, majd négyórányi út vár rám. Nem messze tőlem egy hasonlóan megviselt csiki fiú próbálkozott, elmesélte, hogy már két órája áll itt, s aztán együtt várakoztunk egy plakát hátoldalára mázolt Harghita felirattal, csak álldogáltunk és álldogáltunk a fáradtságtól majd eldőlvén a rekkenő hőségben, a ránk ügyet sem vető autósok által felvert porfelhő közepén, úgy éreztük, hogy sose ér véget ez a gyilkos délelőtt, hogy a tűző naptól csontjaink végül megolvadnak, s szétfolynak az aszfalton, mikor hirtelen lefékezett mellettünk valaki. Egy pillanat, s már egy fekete Mercedes légkondicionált belsejében ültünk két öltönyös-nyakkendősférfival, akikkel egész úton a kolozsvári irodalmi életről beszélgettünk. Hát igen. Stoppolás nélkül ilyen dolgok nem történnek az emberrel.

A vonat lassan begördült Pestre, a többieket felráztam, elkezdtünk lázasan pakolni, aztán leverekeztük magunkat valahogy, és ott álltunk a pályaudvaron. Belekezdünk még valami blőd beszélgetésbe, de már éreztük, hogy a közös útnak itt a vége, s ez olyan furcsa volt. Habár Zsuzsa meg én az egész hetet a fiúkkal töltöttük, mégis idegenkedtünk egymástól egy kicsit és finoman adagolt szurkálódással tartottuk meg a három lépés távolságot. A fiúk most sután megöleltek, pusztit adtak, morogtak valamit arról, hogy jó lenne ugyanígy együtt jövőre is, aztán eltűntek az aluljáróban. Nemsokára én is elbúcsúztam Zsuzsától, és elindultam a Keletibe. Volt még időm a miskolci gyorsig, hát csak ültem egy padon, éhesen, mert pénzem már jegyre is alig maradt, és tovább álmodoztam. Szeretem a Keletit, talán mert pont olyan megviselt, piszkos és valahol mégis szép, mint a szülővárosom: annyiszor ültem már itt, hogy szinte

otthon érzem magam, ismerem ezt a szagot, ezeket az arcokat és ezer meg ezer emlék bújik itt elő belőlem. A pályaudvarokról mindig annyi minden eszembe jut; a Déliről persze maga a Balaton, mintha a tizedik vágány mögött már ott lebegne a vize, a debreceni viszont annyira hihetetlenül csúnya, érkezéskor mindig azt érzem egy percre, valahol Oroszországban vagyok, nem is tudom mért, Oroszország biztos szép. Ha a szegedit látom, félek és a halálra gondolok, emlékszem, tavasz volt, az aszfalt csillogott a reggeli záportól, és a lány testét nem is láttam, csak azt, ahogy a vérét súrolják a sínekről. Az eső nem tudta lemosni. De ha a szegedi a halál, a csopaki talán a szerelem, a barátnőm úgy ölelte meg ott a kedvesét, hogy mindenki, aki látta őket, kénytelen volt hinni valami szerelemfélében. És a sárospataki a gyerekkor: a tábor, amit már rég kinőttem, de mégse hagyom ki soha, s ha megérkezek, boldogan érzem, hogy a levegőnek még mindig vattacukor íze van. Az otthoni pályaudvarra viszont nagyon büszke vagyok, a Tiszai maga a rock, annyit énekeltek róla, a dallamokat sose tudom kiverni a fejemből, ha onnan indulok valahova. A Keletiről csókok jutnak az eszembe, ízük a számban csak cappuccino, nem méz és áfonya, de azért édesek, és egy kicsit mindig nehéz otthagyni őket, akkor is az volt, egy órányi várakozás után.

A vonat nehézkesen döcögött velem haza, úgy vonszolta magát, mint valami sebzett állat, és minden megállóban megállt, hogy erőt gyűjtsön. Lassacskán elkezdett alkonyodni, egyedül voltam a fülkében, fáradtan bámultam a repedt ablaküvegen keresztül a frissen learatott búzamezők szénakazlait, behunytam a szemem, egy téli éjszakára gondoltam, mikor egy puha és meleg vonatfülkében utaztam át Lengyelországot, odakinn hideg volt és mesekönyv-tél, szikrázva hullott a hó a szénfekete égből, félttem, remegtem, mert annyira egyedül voltam, úgy szerettem volna, hogy valaki leüljön mellém, és nem jött senki, de azért mégse rádióznám ki azt a lengyel éjszakát az életemből soha. Valahol Füzesabonynál aztán emberek özönlötték el a vonatot, hozzám egy házaspár ült be a kisfiukkal, egy öregember, meg egy kurva. Igazi, hamisíthatatlan kurva volt, elképesztően rövid szoknyában, gyilkosul magas sarkú cipőben, agyonfestett hajjal, a vastag tus mögött fáradt és szomorú volt a szeme. A kisfiú élvezte az utat, megállás nélkül fecsegett, mesélt és bohóckodott, látszólag a rá nem igazán figyelő szüleinek szánta a vicceket, de azért valójában nekünk, idegeneknek szólt a játék, s néha egy-egy röpke mosollyal éreztették is vele, hogy figyelünk, és hálásak vagyunk. Már nem sokkal Miskolc előtt kezdett el azon tanakodni, hogy mit is vegyen a szülinapi pénzből, távcsövet, vagy inkább játékpuskát.

– Távcsövet, mindenképpen távcsövet – szólalt meg hirtelen a kurva, aki egész eddig hallgatott.
 – A puskával csak ölnék az emberek, gyilkolásznak mindenkit. A távcsóval viszont láthatod a csillagokat.

– Bizony – csatlakoztam én is. – A csillagok sokkalta érdekesebbek.

Akkor már lehetett látni a város fényeit, kora este volt és kicsit hűvös, megborzongtam, mikor leszálltam.

Most itt ülök a buszszomon, már tényleg csak néhány perc és otthon vagyok, remélem, a kisfiú a távcsövet választja, de ez az egész élet mégiscsak szomorú, már Szárszó se igazi, csak valami, amire lehet emlékezni a szegedi Anna Karerina meg az erdélyi Dáciák között, és lassan csak Zsuzsa marad, aki igazi barát, de elfelejtem sok-sok ember nevét, akiket ott szerettem, lassacskán aztán az arcuk is elfelejtem, felissza őket az idő, és ha ilyen dolgokra gondolok mindig közel állok ahhoz, hogy elbőgjem magam. Aztán eszembe jutnak a húgaim, akik néhány perc múlva majd a nyakamba ugranak, anyukám, aki sztrapacskával vár, a szomszédok, akik holnap majd átjönnek köszönni, és a hátam mögött kitérgetik hogy hol voltam megint, és hogy is telhet nekem erre a sok mászkálásra, és már nem akarok sírni. Egyébként is: néhány nap, és már megint egy pályaudvaron fogok állni. Indulásra készen.